

عنوان مقاله:

بررسی ارزش " تکرار " از دیدگاه مکتب صورتگرایی

محل انتشار:

فصلنامه فنون ادبی، دوره 10، شماره 4 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

بهیه احمدی بیدگلی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک، اراک، ایران

محمدرضا قاری - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک، اراک، ایران

خلاصه مقاله:

بحث تکرار یکی از مباحث مهم کتب بدیعی- بلاغی است که از دیرباز کانون توجه علمای بلاغت بوده است؛ ولی آنچنانکه باید و شاید ارزش موسیقایی آن را بررسی و تحلیل نکرده‌اند. البته بعضی از معاصران (شفیعی، شمیسا، وحیدیان، راستگو و ...) در کتابهای خود در باب صنایع بدیعی، با دید ژرفنگرانه‌ای آن را بررسی کرده و تا جایی پیش رفته‌اند که کل موسیقی شعر را مرهون تکرار دانسته‌اند؛ از این رو، در این مقاله کوشش شده است که نهنتها ارزش موسیقایی تکرار، جایگاه زیرساختی آن در بسیاری از آرایه‌های لفظی موجود در کتب بدیعی نشان داده شود. آرایه‌هایی چون همحروفی، همصدایی، تصدیر، ردالصدر، سجع، جناس، مکرر، تشابه‌الاطراف، طرد و عکس، و قلب و ... با این ساز و سامان که تکرار از کوچکترین واحد زبان (= واج) تا بزرگترین واحد زبان (= جمله) و حتی تا واحد شعر نیمایی (= بند) مطرح است؛ تکرار واج، تکرار هجا، تکرار گروه، تکرار واژه، تکرار مصراع، تکرار بیت، تکرار بند. در این دسته‌بندی منطقی و منظم از آرایه‌های ادبی که براساس دیدگاه زبان‌شناسی شکل گرفته بسیاری از عیوب مطرح کتب بدیعی پیشینیان همچون نبود طبقه‌بندی مشخص، طرح نکردن مسائل زیباشناسانه، پیچش بیش از نیاز اصطلاحات و فروع و شاخه‌های آن، یادگیری مشکل و سخت آرایه‌های ادبی و طبقه‌بندی براساس حروف الفبا- که راه به جایی هم نمیبرد- و ... برطرف خواهد شد.

کلمات کلیدی:

تکرار، موسیقی سخن، آرایه‌های ادبی، واحدهای زبانی، زیرساخت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1188603>

